

N:o 8.

Ank. till Riksd. Kansli den 19 Febr. 1878, kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning af gjorda framställningar att ett på deposition i Riksbanken insatt belopp måtte, oaktadt depositionsbeviset förkommit, till deponenten utbetalas.

Framställningar i omförnärda hänseende hafva till Banko-Utskottet inkommit dels från fullmäktige i Riksbanken dels ock från Riksdagens Andra Kammare genom remiss af en derstädes utaf Herr L. Peyron väckt motion, N:o 55.

Förhållandet är enligt framställningarna och öfriga till ärendet hörande handlingar följande:

Italienske undersåten, Handlanden A. Conti, insatte den 16 Maj 1877 på deposition i Riksbanken ett belopp af 11,500 kronor och erhöi öfver insättningen bevis att Riksbanken af Conti mottagit nämnda belopp »att emot återställande af detta bevis med derå tecknad qvitto tre månader efter skedd uppsägning återbetalas jemte fyra procent ränta derå», hvarjemte beviset innehöll upplysning dels att öfverlåtelse af detsamma finge ske endast till viss person och skulle för att vara gällande tecknas å beviset, dels ock att öfverlåtelsen borde till den nye egarens säkerhet hos Riksbanken till påteckning uppvisas.

Samtidigt med insättningen uppsades beloppet, hvilket följaktligen skulle återbetalas den 16 Augusti 1877.

Derförinnan, eller den 8 i sistnämnda månad, inkom emellertid för ofvanbemärkte Contis räkning italienske Generalkonsuln härstädes F. Cetti med en till fullmäktige i Riksbanken stäld skrift, deruti jemte anmälan att depositionsbeviset på okänt sätt förkommit samt blifvit tre särskilda gånger i Post- och Inrikes Tidningar äfvensom i Stockholms Dag-

Bih. till Riksd. Prot. 1878. 6 Saml. 1 Afd. 4 Häft.

blad efterlyst, utan att tillrättafås, framställning gjordes dels derom, att det ifrågavarande beloppet måtte varda dagen efter förfallodagen i Contis namn å depositionsräkning hos Riksbanken mot nytt bevis på samma uppsägningstid åter insatt mot enahanda ränta att af Conti uppbäras under den tid som komme att förflyta intilldess det insatta kapitalet kunde till honom återbetalas, dels ock derom, att, ehuru depositionsbeviset icke kunde återställas, samma kapital jemte derå upplupen ränta måtte till Conti mot qvitto utbetalas, derom dock sökanden förmålde sig vilja, efter det medlen till betalning förfallit, inkomma med förnyad anhållan.

Under åberopande af denna skrift och med anhållan om bifall till den deri gjorda framställning, inlemnade Conti sedermera, den 17 förenämnda Augusti, en af honom sjelf undertecknad skrifvelse till fullmäktige, deruti han, såsom tillägg till hvad förut anförts i afseende å det från Riksbanken erhållna och derefter förkomna depositionsbeviset meddelade, att, då han den 16 derförutgångne Juli saknade beviset i den plånbok, hvaruti han haft detsamma förvaradt, anmälan derom genast af honom gjordes hos italienska konsulatet härstädes, genom hvars försorg ofvanberörda kungörelse omedelbart derpå i tidningarna infördes, liksom efterforskningar jemväl i öfrigt blifvit af honom, ehuru utan framgång, vidtagna för återfinnande af beviset.

Uti infordradt yttrande öfver nu omförmälda ansökning meddelade ombudsmannen vid Riksbankens hufvudkontor, att en fråga af enahanda beskaffenhet med denna utaf fullmäktige i Riksbanken underställdes 1862—1863 årens riksdags Banko-Utskott, som förklarade föreskrifterna i kongl. förordningen den 29 Maj 1739 om hvad iakttagas bör vid förkomna lånebankoattesters och vaxelbankotransportsedlars förnyelse vara tillämpliga i afseende å förnyandet af förkomna depositionsbevis; att samma fråga sedermera var föremål för bedömande af såväl revisorerne för granskning af diskontverkets förvaltning för år 1868 som af Riksdagens revisorer, hvilka afgåfvo yttranden i den syftning att, derest till insättare af penningar i banken mot bevis af sådan lydelse, som det ifrågavarande, de insatta medlen återbetalades utan att depositionsbeviset till banken återlemnades och endast emot ett af insättaren utfärdadt, till rättigheten styrkt qvitto, banken derigenom vore tryggad för vidare kraf på grund af depositionsbeviset; men att deremot sammansatta Banko- och Lag-Utskottet i utlåtande till Riksdagen af den 3 April 1870 (N:o 3) uttalade den åsigt, att det torde böra anses tvifvelaktigt, huruvida Riksbankens fullkomliga betryggande mot förnyadt kraf, i händelse det ursprungliga depositionsbeviset framdeles blefve med anspråk på betalning föröredt, kunde åstadkommas med mindre de på grund af ofvan omförmälda kongl.

förordning föreskrifna vilkor blefvo till alla delar uppfyllda; hvarjemte ombudsmannen, beträffande frågan om äfventyret för banken att återbetala å depositionsräkning insatta medel endast mot deponentens qvitto och utan att det öfver insättningen utfärdade bevis återställes, tillkännagaf, att han, med afseende å lydelsen af dylika bevis, delade den mening, som, på sätt nyss är vordet nämndt, blifvit af Revisorerne öfver diskontverket och Riksdagens revisorer omfattad.

Vid förhafvande af ärendet den 30 Augusti nästlidna år medgäfvo fullmäktige väl, att det af Conti insatta och den 16 i samma månad förfallna kapitalet, 11,500 kronor, finge i hans namn åter insättas mot 4 procent ränta och på tre månaders uppsägning samt beviset öfver den verkställda insättningen, hvilket borde under samma nummer som det förkomna utfärdas och förses med anteckning om anledningen till detsammans utgifvande äfvensom dess värdelöshet i händelse af det äldre bevisets företeende, tills vidare af vederbörande tjänsteman i Riksbanken förvaras, hvaremot beträffande frågan om lyftningen af kapitalet med derå upplöpande ränta fullmäktige, under antagande att det förkomna beviset ej kunde tillrättaskaffas och i öfverensstämmelse med 1863 års Banko-Utskotts förberörda åsigt, ansåge förberörda Kongl. förordningen af den 29 Maj 1739 böra i förevarande fråga tillämpas samt ålade med anledning deraf sökanden dels att behörigen styrka att det förkomna beviset blifvit från predikstolarne i alla Stockholms territorialförsamlingars kyrkor samt i Post- och Inrikestidningar två gånger i hvarje vecka under en månad efterlyst, dels äfven att aflemna så tillräcklig pant uti lös och fast egendom, att banken deri egde full godtgörelse för ej mindre den ränta, som på det saknade beviset intill dess förfallodag upplupit, än äfven den ränta, som kapitalet kunde afkasta under den tid af tio år, som detsamma borde i Riksbanken innestå, med rättighet för Conti att sedermera, jemte utbekommande af det nya depositionsbeviset, uppbära då upplupen ränta å det insatta kapitalet äfvensom sådan, i mån som detsamma framdeles till betalning förfölle, hvaremot kapitalet ej finge blifva för Conti åtkomligt förr, än tio år förflutit från den tid ofvannämnda säkerhet blifvit stäld och af fullmäktige godkänd.

Med intyg från vederbörande presterskap samt genom företedda exemplar af Post- och Inrikes tidningar har Conti numera hos fullmäktige styrkt, att ifrågavarande depositionsbevis blifvit från predikstolarne i alla Stockholms territorialförsamlingars kyrkor samt i Post- och Inrikes tidningar två gånger i hvarje vecka under en månad efterlyst.

Beträffande åter den pant, honom enligt fullmäktiges nyssberörda

beslut, åläge att ställa, har Conti uti en den 31 December nästlidna år till fullmäktige ingifven skrift anført:

att, då den till det förkomna depositionsbevisets förfallodag den 16 Augusti 1877 upplupna ränta utgjorde efter 4 procent för år 115 kronor och räntan å det insatta kapitalet för 10 år efter enahanda räntefot bestege sig till 4,600 kronor, vid hvilket förhållande värdet af den åskade panten borde uppgå till omkring 5,000 kronor, Conti, som saknade eget kapital, följaktligen skulle, för tillgodonjutande af räntan å det i Riksbanken insatta kapitalet och detsammans återbekommande efter tio års förlopp, nödgas skuldsätta sig för nyssnämnda belopp, hvartill komme att, då de insatta medlen utgjorde arfsmedel, hvilka icke tillhörde honom ensam utan jemväl en medarfvinge, nödvändigt blefve att för fullgörande af redovisningsskyldigheten till denne äfvenledes söka anskaffa penningar medelst lån;

att, då Conti icke hade någon annan säkerhet att erbjuda en långifvare, än utsigten att efter tio år ur Riksbanken af ifrågavarande derstädes deponerade medel utfå lånebeloppet, hans bemödanden att genom andras hjälp åstadkomma panten tvifvelsutan skulle hädanefter som hittills fruktlöst afföpa och att den olyckliga följden af depositionsbevisets förlust alltså skulle blifva, att det i Riksbanken insatta kapitalet med ränta ginge för honom helt och hållet förloradt, hvarigenom han ginge miste om en påräknad behöflig hjälp till sin utkomst, jemte det att hans skyldighet att till medarfvingen utgifva en del af beloppet komme att förorsaka hans ruin. Med afseende å hvad sålunda blifvit anfördt och då depositionsbeviset vore stäldt till viss man samt öfverlåtelse deraf ej egde giltighet med mindre den blifvit behörigen anmäld, hvaraf följde att när depositionsbevis, om hvars öfverlåtelse sådan anmälan ej skett, förkommit, insättarens qvitto öfver det belopp, hvarå depositionsbeviset lyder, utgjorde tillräckligt betalningsbevis för Riksbanken, mot hvilken, efter en mot dylikt qvitto skedd utbetalning, intet kraf på grund af depositionsbeviset kunde, af hvem det vara må, med framgång anställas, har Conti hos fullmäktige anhållit, att, derest fullmäktige icke ansåge sig på eget bevåg kunna frångå sitt redan fattade beslut, till innevarande års Riksdag eller dess Banko-Utskott göra framställning derom att, utan skyldighet för Conti att ställa pant eller säkerhet och utan att afvakta den vanliga preskriptionstiden af tio år, förberörda af honom i Riksbanken insatta belopp, 11,500 kronor med derå upplupen och ålöpande ränta måtte, vid det förhållande att det förkomna depositionsbeviset blifvit efterlyst och icke tillrättakommit, få, mot qvitto, till Conti af Riksbanken utbetalas.

Under förmälan i skrifvelse till Utskottet att, då enligt 24 § i gällande bankoreglemente bevis öfver penningar, som i Riksbanken insätts, skola återställas när penningarne lyftas, i enlighet hvarmed bestämmelse härom jemväl finnes i depositionsbevisen intagen, samt då såväl Banko-Utskottet vid 1862—1863 årens riksdag som sammansatta Banko- och Lag-Utskottet vid 1870 års riksdag förklarar föreskrifterna i ofvannämnda Kongl. förordning af den 29 Maj 1739 vara i afseende å förnyandet af förkomna dylika bevis tillämpliga, fullmäktige funnit sig icke kunna eller böra vid behandlingen af nu ifrågavarande ärende annorlunda än som skett förfara, hafva fullmäktige, med öfverlemnande till Utskottet af Contis nyss omförmälda skriftliga framställning, dels meddelat att någon anteckning om det förkomna depositionsbevisets öfverlåtelse till annan person icke i Riksbanken egt rum, dels ock uttalat den åsigt, att fullmäktige, lika med 1868 års revisorer öfver diskont- och bankoverken samt Riksbankens ombudsman, anse det icke vara förenadt med något äfventyr för Riksbanken att, mot särskildt qvitto af deponenten, utbetala meranämnda af honom i Riksbanken insatta belopp med derå från insättningsdagen belöpande ränta, oaktadt depositionsbeviset öfver insättningen ej kan företes.

Motionären, Herr Peyron, har hemställt: »att Riksdagen behagade besluta, att, utan skyldighet för bemälda A. Conti att återställa det förlorade insättningsbeviset eller lemna pant eller annan säkerhet och utan att den vanliga preskriptionstiden af 10 år afvaktas, ifrågavarande af Conti den 16 Maj 1877 i Riksbanken insatta kapital, elfva tusen fem hundra kronor med derå upplupen och ålöpande 4 procent årlig ränta, skall till Conti eller hans lagligen befullmäktigade ombud, mot qvitto, af Riksbanken utbetalas.»

Banko-Utskottet har tagit hvad sålunda och i öfrigt uti ärendet förekommit i noggrant öfvervägande; och

då uti förevarande fall det visserligen sällan förekommande förhållande inträffat, att återfäendet af deponerat belopp utan återställande af depositionsbeviset ifrågasättes af utländsk man;

då den mindre omsorg, med hvilken, såsom af handlingarna synes framgå, Conti vårdat det till honom utfärdade depositionsbeviset, kan om ej ursäktas dock förklaras dels af förbiseende af det i beviset på för honom främmande språk inryckta villkoret om bevisets återställande och dels af okunnighet om de särskildt för Riksbanken, i strid mot eljest antagna rättsbestämmelser angående betydelsen af till viss man utfärdade förbindelser, gällande föreskrifter;

då det för Conti, som låtit om bevisets bortkommande offentliggöra kungöranden i enlighet med honom härom meddelade föreskrifter,

torde vara omöjligt att i främmande land ställa säkerhet, som kan anses nöjaktig, för den, genom depositionsbevisets utbetalande till honom, tilläfvventyrs för Riksbanken uppkommande förlust;

då sådan förlust skäligen icke är att befara, vid det förhållande att hittills icke någon anmält sig att lyfta det deponerade beloppet, å hvilket, derest qvitto derå af deponenten behörigen utfärdas, ytterligare anspråk icke torde med utsigt till framgång kunna väckas; samt

då de af Conti i ärendet vidtagna åtgärder, hvilka måste hafva varit med ej så ringa kostnader förenade, utesluta all anledning till förmodan att beviset må, emot hvad Conti sjelf försäkrat, hafva blifvit öfverlåtet på eller öfverlemnadt till annan person, hvilken genom medlens utbetalande till Conti skulle ådragas skada eller förlust,

har Utskottet ansett öfvervägande skäl tala för bifall, till hvad i frågan blifvit föreslaget och tillstyrkt; hemställande Utskottet derföre,

att ifrågavarande af Handlanden A. Conti i Riksbanken insatta belopp af 11,500 kronor jemte derå upplupen och ålöpande 4 procent årlig ränta må, utan hinder deraf att depositionsbeviset ej kan företes, till Conti eller hans lagligen befullmäktigade ombud, mot qvitto, af Riksbanken utbetalas.

Stockholm den 19 Februari 1878.

På Utskottets vägnar:

J. J. EKMAN.

Reservationer:

af Herr *Lyttkens*;

af Herr *Ola Månsson*;

af Herr *A. P. Danielsson*: »Enär i 24 § mom. b. af nu för Riksbanken gällande reglemente är, i afseende på depositionsräkning, stad-

gadt, att: »öfver insättning meddelas bevis, hvilket skall återställas då pennigarne lyftas», och som de af Riksbanken utfärdade depositionsbevisen — med hvilka det af A. Conti erhållna var i sådant afseede likalydande — jemväl innehålla den bestämmelsen, att banken »emot återfående af det utfärdade beviset utbetalar det deponerade beloppet» och att beviset får till annan öfverlätas då öfverlåtelsen tecknas å detsamma, så förefaller det mig vara med risk förenadt att redan nu utbetala beloppet helst som endast 10 månader förflutit sedan A. Conti deponerade ifrågavarande medel, och har jag därför ansett att Utskottet bort afstyrka bifall till de väckta förslagen.»
